

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

61023, м. Харків, вул. Весіна, 14, 2-й під. тел./факс (057)7059077

ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру у вчиненні кримінального правопорушення

місто Харків

«29» січня 2025 року

Старший слідчий в ОВС СУ ГУНП в Харківській області майор поліції Пономаренко Ганна Сергіївна, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №12024220000000064 від 17.01.2024 за ознаками кримінальних правопорушень – злочинів, передбачених ч. 1 ст. 438, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИЛА:

Дубенка В'ячеслава Валерійовича,
19.07.1993 року народження, громадянина
Російської Федерації, військовослужбовця
1 мотострілецького полку (в/ч № 31135)
2 мотострілецької дивізії 1 танкової армії
Західного військового округу ЗС РФ,
зареєстрованого за адресою: Російська
Федерація, місто Наро-Фомінськ,
вул. Армійська буд. 1,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 438 КК України, а саме: у жорстокому поводженні з цивільним населенням та у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України, а саме: у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинені за попередньою змовою групою осіб.

1. З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації (далі – РФ) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного

збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення Збройних сил Російської Федерації (далі – ЗС РФ), інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

У відповідності до ч. 1 ст. 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

2. Згідно з положеннями ст. 27 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року (далі – ЖК(IV)), особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

Жінки потребують особливого захисту, зокрема, захисту від зґвалтування, примушування до проституції чи будь-якої іншої форми посягання на їхню моральність.

Стаття 32 ЖК(IV) визначає, що державі забороняється застосовувати будь-які заходи, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення, а й на будь-яке інше brutальне поводження з боку як цивільної, так і військової влади.

Відповідно до ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року (далі – ДП I), заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії,

незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі;

с) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Також ч. 1 ст. 76 ДП I передбачено, що жінки користуються особливою повагою і їм забезпечується захист, зокрема, від зґвалтування, примусу до проституції і будь-яких інших форм непристойних посягань.

Згідно із вимогами ст. 49 ЖК(IV) забороняється, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно окупована вона чи ні.

Відповідно до ст. 146 ЖК(IV) Високі Договірні Сторони зобов'язуються надати чинності будь-якому закону, необхідному для надання дієвих карних санкцій для осіб, які вчиняють, або наказують іншим учинити будь-яке серйозне порушення цієї Конвенції, визначеного в цій статті.

Кожна Висока Договірна Сторона зобов'язується розшукати осіб, яких обвинувачено у вчиненні або наказі вчинити такі серйозні порушення і представляють таких осіб, незалежно від їхнього громадянства.

Згідно із вимогами ст. 147 ЖК(IV) серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Відповідно до вимог ч.ч. 2, 4 ст. 85 ДП I дії, що характеризуються у вищенаведеній Конвенції як серйозні порушення, є серйозними порушеннями цього Протоколу, якщо вони вчиняються проти осіб, які перебувають під владою супротивної сторони й користуються захистом статей 44, 45 і 73 цього Протоколу, або проти поранених, хворих та осіб, що потерпіли корабельну аварію, які належать до супротивної сторони й користуються захистом цього Протоколу, або проти медичного чи духовного персоналу, медичних формувань чи санітарно-транспортних засобів, що перебувають під контролем супротивної сторони й користуються захистом цього Протоколу.

На доповнення до серйозних порушень, зазначених у попередніх пунктах цієї статті та в Конвенції, розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу такі дії, коли вони здійснюються навімисне й на порушення Конвенцій або цього Протоколу:

а) переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі на порушення статті 49 Четвертої конвенції.

Згвалтування та сексуальне рабство, незаконна депортація, нелюдське поводження є воєнними злочинами відповідно до ст. 8 (2)(b)(xxii), 8(2)(a)(vii), 8(2)(a)(ii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Так, збройне захоплення Харківської області почалося разом із повномасштабним вторгненням РФ в Україну, тобто з 24.02.2022.

Починаючи з березня 2022 року по вересень 2022 року територія Харківської області та цивільне населення, яке проживало на ній, та не брало участі у збройному конфлікті, перебували під контролем представників російських окупаційних військ.

За результатами досудового розслідування встановлено, що громадянин РФ Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, будучи військовослужбовцем 1 мотострілецького полку 2 мотострілецької дивізії 1 танкової армії Західного військового округу ЗС РФ, (в/ч № 31135), з березня 2022 року перебував на окупованій ЗС РФ території Харківської області.

Громадянка України

, будучи цивільною особою одягненою в цивільний одяг, у складі Збройних Сил України чи інших військових формувань України не перебувала, жодної зброї не мала, участі в бойових діях не брала, до таких дій не готувалась та у 2022 році знаходилась на окупованій військовослужбовцями ЗС РФ території Харківської області.

Так, 25.03.2022 військовослужбовець ЗС РФ Дубенко В.В., разом з іншими двома невідстановленими особами російських окупаційних військ, увійшли на територію домоволодіння, розташованого за адресою: Харківська область, де на той час разом зі своїми рідними проживала громадянка України

В подальшому Дубенко В.В., приходячи до потерпілої додому, систематично запитував у неї щодо її особистого життя та висловлював їй вимоги вступати з ним у статеві відносини, але відмовлялась.

Продовжуючи злочинний умисел, спрямований на вчинення насильницьких дій сексуального характеру, 08.04.2022 у денний час доби (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлений) Дубенко В.В., будучи озброєним вогнепальною зброєю, та добре обізнаним про місце

проживання _____, зайшов на територію домоволодіння, де вона проживала.

Усвідомлюючи, що перед ним цивільна особа, яка за даних обставин не має можливості чинити опір, продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу наказав потерпілій _____ прослідувати за ним до сусіднього приватного будинку, що розташований за адресою: Харківська область,

На виконання наказу Дубенка В.В. потерпіла _____ прослідувала за ним до сусіднього приватного будинку, що розташований за адресою: Харківська область,

Знаходячись у вказаному будинку, Дубенко В.В., діючи умисно, порушуючи вимоги ст. ст. 27 ЖК(IV), ст. ст. 75(2)(а)(е)(b), 76(1) ДП I, будучи озброєним вогнепальною зброєю, усвідомлюючи, що потерпіла є цивільною особою, яка буде підкорюватись будь-яким вимогам внаслідок погроз та обстановки, що склалася, завів _____ в одну з кімнат та наказав вступити з ним в статеві відносини, пригрозивши, що в разі відмови – застосує зброю.

Продовжуючи реалізацію раніше виниклого злочинного умислу, Дубенко В.В. 08.04.2022 у денний час доби (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлений), знаходячись в одній із кімнат вищевказаного будинку, розуміючи, що за даних обставин воля потерпілої _____ до спротиву є подавленою та вона буде підкорюватись будь-яким вимогам внаслідок обстановки, яка склалася, в порушення ст. 27 ЖК(IV) ст. 75(2)(b), ст. 76(1) ДП I, наказав потерпілій роздягнутись. Отримавши відмову потерпілої, Дубенко В.В. роздягнув її самостійно та вчинив зґвалтування, а саме вагінальне проникнення в тіло потерпілої із використанням своїх геніталій. Внаслідок чого порушив її сексуальну свободу та автономію, а також спричинив фізичний біль і моральні страждання.

Після цього Дубенко В.В. одягнувся, наказав нікому не розповідати про те, що трапилось та залишив місце злочину.

Крім того, 15.04.2022, у денний час доби (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлений), Дубенко В.В., прийшовши за адресою проживання потерпілої, усвідомлюючи, що перед ним цивільна особа, яка за даних обставин не має можливості чинити опір, наказав потерпілій прослідувати за ним в одну з кімнат приватного будинку, що за адресою: Харківська область,

У подальшому, Дубенко В.В., діючи умисно, порушуючи вимоги ст. ст. 27 ЖК(IV), ст. ст. 75 (2)(а)(е)(b), 76(1) ДП I, будучи озброєним вогнепальною зброєю, усвідомлюючи, що потерпіла є цивільною особою, яка буде підкорюватись будь-яким вимогам внаслідок погроз та обстановки, що склалася, завів _____ в одну з кімнат вказаного вище приватного будинку та наказав потерпілій роздягнутись, пригрозивши, що в разі відмови спричинить шкоду здоров'ю як самій потерпілій, так і членам її сім'ї.

На виконання зазначеного наказу, усвідомлюючи реальність погроз Дубенка В.В. та побоюючись за своє життя та членів сім'ї

роздягнулась.

Після цього Дубенко В.В., діючи умисно, в порушення вимог ст. 27 ЖК(IV) ст. 75(2)(b), ст. 76(1) ДП І, розуміючи, що потерпіла є цивільною особою, вчинив зґвалтування а саме – вагінальне проникнення в тіло потерпілої із використанням своїх геніталій, внаслідок чого порушив її сексуальну свободу та автономію, а також спричинив фізичний біль і моральні страждання.

Після цього Дубенко В.В. одягнувся та залишив місце вчинення злочину.

З огляду на викладене, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, діючи в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, вчинив сексуальне насильство у формі зґвалтування та погрозу вчинити насильство над життям, та здоров'ям, тобто вчинив жорстоке поводження з цивільним населенням, чим порушив вимоги ст. 27 ЖК(IV), а також ст. 75(2)(a) e)(b), ст. 76 (1) ДП І.

Тобто, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням.

Продовжуючи свою злочинну діяльність, відчуючи безкарність у Дубенко В.В. виник злочинний умисел, спрямований на депортацію потерпілої з окупованої території

Харківської області на територію окупаційної держави, а саме: міста Белгород Белгородської області РФ, користуючись беспорядним станом потерпілої.

Так, Дубенко В.В., не пізніше 13.06.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) з метою реалізації раніше виниклого умислу вступив у злочинну змову з двома невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ з позивними «Ібрагім» та «Мага», які також брали участь у міжнародному збройному конфлікті на території України та перебували на окупованій ЗС РФ території Харківської області, спрямовану на депортацію потерпілої на територію РФ.

Так, 13.06.2022 у період часу з 6 до 7 години ранку невстановлені військовослужбовці ЗС РФ з позивними «Ібрагім» та «Мага», діючи за попередньою змовою та з метою реалізації спільного із Дубенком В.В. умислу, спрямованого на примусову депортацію

приїхали до домоволодіння, що розташоване за адресою: Харківська область, де мешкала остання.

Перебуваючи на території вищезазначеного домоволодіння у вказану дату та час, невстановлені військовослужбовці ЗС РФ з позивними «Ібрагім» та «Мага», будучи озброєним вогнепальною зброєю, діючи за попередньою змовою групою осіб, в порушення вимог ст.ст. 32, 49 ЖК (IV) та ст.ст. 75(2)(a)(e) ДП І, усвідомлюючи захищений статус та обставини існування

збройного конфлікту, наказали останній збирати речі, документи та проти її волі їхати разом з ними. При цьому, висловивши погрозу, що у разі її відмови чи супротиву, вони розстріляють її родину. У свою чергу, потерпіла, побоюючись за життя та здоров'я членів своєї родини, виконала вимоги вказаних осіб, прослідувала за вказаними військовослужбовцями ЗС РФ, які примусово посадили останню до вантажного автомобіля, який був припаркований поруч з домоволодінням.

Після чого вказані особи на вантажному автомобілі привезли до прикордонного пункту пропуску РФ - «Веригівка», Валуйського району Белгородської області РФ, де, шляхом залякування та застосування погроз щодо розстрілу членів родини, примусили пройти паспортний контроль на вищезазначеному прикордонному пункті та перетнути його. Після проходження прикордонного пункту на потерпілу чекав Дубенко В.В.

Так, 13.06.2022 у денний час доби (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) Дубенко В.В., зустрівши на вказаному прикордонному пункті, одразу обмежив її особисту свободу та, нехтуючи тим, що є цивільною особою та буде підкорюватись будь-яким вимогам внаслідок погроз та обстановки, що склалася, розуміючи, що остання не має можливості чинити опір і вимушена підкорюватись його волі, примусово перевіз останню до міста Белгород Белгородської області РФ.

Так, у вказану дату та час, Дубенко В.В., діючи умисно, спільно та з єдиним умислом з двома нестановленими військовослужбовцями ЗС РФ з позивними «Ібрагім» та «Мага», в порушення вимог ст.ст. 32, 49 ЖК (IV) та ст.ст. 75(2)(а)(е), 85(4)(а) ДП І, вчинили жорстоке поводження з цивільним населенням та із застосуванням примусу здійснили депортацію особи, що перебуває під захистом з окупованої території

Харківської області, України на територію окупаційної держави, а саме міста Белгород Белгородської області РФ.

Тобто, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, обгрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме: у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинені за попередньою змовою групою осіб.

Крім того, Дубенко В.В. після здійснення депортації на територію РФ, розуміючи, що своїми попередніми діями та погрозами повністю подолав будь-який супротив з боку, яка не мала можливості чинити опір та була змушена підкорюватись будь-яким його вимогам внаслідок загрози її життю та життю членів її родини, 13.06.2022, діючи умисно, в порушення вимог ст. 27, ст. ст. 75(2)(b), 76(1) ДП І примусово помістив останню до квартири, що розташована за адресою: м. Белгород,

У подальшому Дубенко В.В., переслідуючи умисел на вчинення стосовно потерпілої сексуального рабства, розуміючи її беззахисний та безпорадний стан, усвідомлюючи, що використовує повноваження, пов'язані з правом власності на неї і примусу до ведення спільного побуту, в тому числі і до дії сексуального характеру, здійснив примусове поневолення шляхом утримання у квартирі, яка розташована за адресою: м. Бєлгород, з 13.06.2022 по 15.09.2023.

При цьому Дубенко В.В. встановив обмеження та покарання, зокрема:

- вжив заходів для запобігання втечі потерпілої шляхом примусового поміщення до квартири, вікна та балкон якої були облаштовані залізними ґратами, вхідні двері - завжди закриті на замок;
- заборона виходити з квартири, де вона примусово утримувалась;
- контроль статевого життя потерпілої шляхом систематичного залучення останньої до статевих актів з 13.06.2022 по 15.09.2023;
- систематичне побиття потерпілої що завдавало їй фізичного болю та систематично висловлював у бік останньої погрози, що обумовлювало постійні психологічні страждання останньої.

Разом з тим, систематичне побиття Дубенком В.В. потерпілої та систематичні психологічні страждання, яких зазнавала остання під час незаконного ув'язнення з 13.06.2022 по 15.09.2023 та сексуального рабства, обумовили спробу самогубства потерпілої, шляхом вживання 31.01.2023 борної кислоти.

З огляду на викладене, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, діючи в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, вчинив сексуальне насильство у формі сексуального рабства, тобто вчинив жорстоке поводження з цивільним населенням, чим порушив вимоги ст. 27 ЖК(IV) та ст. ст. 75(2)(b), 76(1) ДП І.

Тобто, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням.

Таким чином, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, будучи військовослужбовцем І мотострілецького полку 2 мотострілецької дивізії І танкової армії Західного військового округу ЗС РФ, (в/ч № 31135), діючи в умовах міжнародного збройного конфлікту та приймаючи участь в ньому на стороні російських окупаційних військ, вчинив сексуальне насильство у формах зґвалтування та сексуального рабства, погрозу вбивством, насильство над життям та здоров'ям потерпілої та погрозу вчинення насильства стосовно її родичів, тобто вчинив жорстоке поводження з цивільним населенням та примусову депортацію, тобто інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, чим порушив вимоги ст. ст. 27, 32, 49 Женевської

конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, а також ст. ст. 75 (2) (a) (e) (b), 76(1), 85(4)(a) ДПД Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року.

З урахуванням викладеного, Дубенко В'ячеслав Валерійович, 19.07.1993 року народження, підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 438 КК України, а саме: у жорстокому поводженні з цивільним населенням та у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України, а саме: у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинені за попередньою змовою групою осіб.

Старший слідчий в ОВС відділу
розслідування злочинів, учинених
в умовах збройного конфлікту СУ ГУНП
в Харківській області
майор поліції

Ганна ПОНОМАРЕНКО

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор відділу процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту
Харківської обласної прокуратури

Світлана АЧКАСОВА

Дубенко В.В. повідомлено, що згідно зі ст. 42 КПК України підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Також, Дубенко В.В. повідомлено, що відповідно до ст. 42 КПК України підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (*in absentia*) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих

підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самотійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Повідомлення про підозру мені вручено. Процесуальні права та обов'язки мені повідомлено. Пам'ятку про права та обов'язки підозрюваного мені вручено.

« _____ » год « _____ » хв « _____ » _____ 2025 року

Підозрюваний:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Захисник:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Старший слідчий в ОВС відділу
розслідування злочинів, учинених
в умовах збройного конфлікту СУ ГУНП
в Харківській області
майор поліції

Ганна ПОНОМАРЕНКО